

**PROFESIJAS STANDARTS
DĀRZKOPĪBA**

**DĀRZKOPĪBAS TEHNIKA
PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS**

1. Profesionālās kvalifikācijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis, prasības izglītībai	
Dārzkopības tehniķis	Kvalifikācijas līmenis: Ceturtais profesionālās kvalifikācijas līmenis (4. PKL)
	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību: Specifisku prasību nav.
2. Profesionālās kvalifikācijas daļas un profesionālās kvalifikācijas prasības attiecībā uz specializāciju un saistītu profesionālo kvalifikāciju	
Prasības attiecībā uz darba tirgū atpazīstamu kvalifikācijas daļu: Dārzkopis - 3. PKL kvalifikācija	
Profesionālās kvalifikācijas specializācijas: Dārzkopības tehniķis ar specializāciju stādu audzēšanā, 4. PKL Dārzkopības tehniķis ar specializāciju augļkopībā, 4. PKL Dārzkopības tehniķis ar specializāciju dārzenkopībā, 4. PKL Dārzkopības tehniķis ar specializāciju puķkopībā, 4. PKL	
Saistītās profesionālās kvalifikācijas, kvalifikācijas līmenis: Dārzkopis, 3. PKL Dārzkopības speciālists, 5. PKL Agronoms, 6. PKL	
3. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu kopsavilkums	
Dārzkopības tehniķis plāno ražošanas procesu, izvērtējot agroklimatiskos apstākļus, nosakot stādījumu struktūru un izstrādājot darbus augsnes uzlabošanai, augu aizsardzībai un ražas apstrādei, nodrošina ikdienas darbu izpildi – no augsnes apstrādes un kultūraugu stādīšanas līdz tehnikas uzturēšanai un ražas novākšanai, rūpējas par kultūraugu kopšanu, novēro to veselības stāvokli un apsaimnieko ražošanas atkritumus. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai dārzkopības tehniķim nepieciešama B kategorijas vadītāja apliecība. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai dārzkopības tehniķim nepieciešama profesionālā augu aizsardzības līdzekļu lietotāja apliecība darbībām ar otrās reģistrācijas klases augu aizsardzības līdzekļiem.	

Dārzkopības tehniķis strādā dārzkopības uzņēmumā vai citā uzņēmumā, kurā tiek veikti dārzkopības darbi, vai kā pašnodarbināta persona vai kā individuālais komersants.

Dārzkopības tehnika PKP ietver norādīto kvalifikācijas daļu, t.i. Dārzkopja PKP pienākumus un uzdevumus (3.1.-3.3. pienākumus) un sekojošos Dārzkopības tehnika pienākumus un uzdevumus:

3.4. Dārzkopības produkcijas ražošanas plānošana:

- 3.4.1. Izvērtēt agroklimatiskos apstākļus.
- 3.4.2. Plānot sējumu un stādījumu struktūru.
- 3.4.3. Plānot ilggadīgo stādījumu ierīkošanu.
- 3.4.4. Plānot augsnes ielabošanas darbus.
- 3.4.5. Plānot ikdienas dārzkopības darbus.
- 3.4.6. Plānot augu aizsardzības pasākumus.
- 3.4.7. Plānot ražas novākšanu, realizāciju un uzglabāšanu.

3.5. Dārzkopības ikdienas darbu izpildes nodrošināšana:

- 3.5.1. Veikt augsnes apstrādi vai substrāta sagatavošanu.
- 3.5.2. Uzlabot augsnes kvalitāti.
- 3.5.3. Sēt un stādīt viengadīgus kultūraugus.
- 3.5.4. Ierīkot daudzgadīgo augu stādījumus.
- 3.5.5. Uzturēt dārzkopības tehniku, inventāru un citus materiālus darba kārtībā.
- 3.5.6. Veikt ražas novākšanu, sagatavošanu realizācijai vai uzglabāšanai.

3.6. Kultūraugu kopšana un ražošanas atlikumu, atkritumu apsaimniekošana:

- 3.6.1. Veikt viengadīgo un daudzgadīgo kultūraugu kopšanas darbus.
- 3.6.2. Novērot augu sējumu un stādījumu fitosanitāro stāvokli.
- 3.6.3. Apsaimniekot ražošanas procesā radušos atkritumus un materiālu atlikumus.

3.7. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā vispārējā kompetence:

- 3.7.1. Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar valsts valodas lietošanu.
- 3.7.2. Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar daudzvalodu kompetenci.
- 3.7.3. Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar matemātiskās kompetences un kompetences dabaszinātnēs, tehnoloģijās un inženierzinātnēs lietošanu.
- 3.7.4. Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar drošu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošanu.
- 3.7.5. Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar uzņēmējdarbības principiem.
- 3.7.6. Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar pilsoniskumu un sociālajiem jautājumiem.
- 3.7.7. Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar darba tiesību, darba aizsardzības, vides aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības jautājumu risināšanu.
- 3.7.8. Turpināt tālāku izglītību un pilnveidošanos.

4. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā PROFESIONĀLĀ kompetence					
Nr.p.k.	Uzdevumi	Prasmes	Profesionālās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
4.4. Dārzkopības produkcijas ražošanas plānošana.					
4.4.1.	Izvērtēt agroklimatiskos apstākļus.	Noņemt augsnes paraugus.	Saimniekošanas veidi.	Spēja izvērtēt agroklimatiskos apstākļus dārzkopības produkcijas ražošanas plānošanai.	LKI 4.līmenis
		Noteikt augsnes tipu, mehānisko sastāvu.	PH vērtību un tā noteikšanas metodes.		
		Noteikt augsnes reakciju.	Augsnes sastāvs un īpašības, augsnes apstrādes paņēmieni.		
		Novērtēt augšņu un augu agroķīmisko analīžu rezultātus.	Agroķīmijas pamati. Agroekoloģiskie apstākļi.		
		Novērtēt lauka reljefu.	Augsnes (substrāta), temperatūras, gaismas un mitruma kopsakarības.		
		Novērtēt mitruma nodrošinājumu.	Ogulāju un dekoratīvo krūmu vainagu veidošana. Ražas kopšanas darbi.		
4.4.2.	Plānot sējumu un stādījumu struktūru.	Plānot augu seku.	Augu sekas plānošanas principi.	Spēja plānot sējumu un stādījumu struktūru.	LKI 4.līmenis
		Plānot augu maiņu atklātā laukā.	Augu saderības un augu maiņas sastādīšanas principi.		
		Plānot augu apriti segtajās platībās.	Tehnoloģiskās kartes sastādīšanas pamatprincipi.		
		Izvērtēt dārzkopības augu sortimenta piemērotību tirgus prasībām un audzēšanas apstākļiem.	Kultūraugu aprites segtajās platībās. Lauku sistēmas.		
		Plānot augu ziedēšanas laikus.	Latvijas agroklimatiskajiem apstākļiem piemērotās kultūraugu sugas un šķirnes.	Spēja sastādīt tehnoloģisko karti.	LKI 4.līmenis
		Sastādīt tehnoloģiskās kartes dārzkopības produkta ražošanai.	Viengadīgo kultūraugu sortiments.		
		Izvēlēties augus ziedaugu joslu ierīkošanai.	Augu (tai skaitā nezāļu) morfoloģija, fizioloģija un		

		Aprēķināt nepieciešamo sēklu un stādāmā materiāla daudzumu atbilstoši plānotajai šķirnei un audzēšanas mērķim.	ontogēnēze. Viengadīgo puķu, ziemciešu, zālveida ziemciešu un telpaugu audzēšanas metodes. Audzēšanas tehnoloģijas bioloģiskajā, integrētajā, intensīvajā un konvencionālajā dārzkopībā. Uzziedināmo puķu audzēšanas tehnoloģijas.		
4.4.3.	Plānot ilggadīgo stādījumu ierīkošanu.	Izvēlēties potcelma un šķirnes kombināciju atbilstoši augsnes un agroklimatiskajiem apstākļiem un audzēšanas tehnoloģijām.	Augļaugu un ogulāju šķirņu, potcelmu sortiments, piemērotība audzēšanas apstākļiem.	Spēja plānot ilggadīgo stādījumu ierīkošanu.	LKI 4.līmenis
		Izvēlēties atbilstošu vietu ilggadīgo stādījumu ierīkošanai.	Ziemciešu sortiments.		
		Izvērtēt apputeksnēšanās nepieciešamību.	Dārza plānošana ņemot vērā esošo un plānoto infrastruktūru, aizsargstādījumus un šķirņu īpatnības.		
		Izvērtēt plānotās ilggadīgo stādījumu vietas esošos aizsargstādījumus, sētas, pievadceļus.	Aizsargstādījumos izmantojamie augi.		
		Plānot aizsargstādījumus.	Aizsargstādījumu ierīkošanas nosacījumi. Debespušu nozīme stādījumu rindu orientācijai. Apputeksnēšanās īpatnības dārzeņiem, augļaugiem un ogulājiem. Sugu piemērotība apputeksnētāju un entomofāgu piesaistei. Augu audzēšanas paņēmieni un tehnoloģijas segtajās un lauka platībās. Ilggadīgo stādījumu kopšana ilgtermiņā.		
4.4.4.	Plānot augsnes ielabošanas darbus.	Izvēlēties atbilstošu metodi ņemot vērā audzējamās augus, melioratīvos paņēmienus un esošās meliorācijas sistēmas ekspluatācijas prasības.	Kaļķošanas un mēslošanas līdzekļu lietošana. Augu minerālā barošanās.	Spēja plānot augsnes ielabošanas darbus.	LKI 4.līmenis
		Izvēlēties atbilstošu tehniku ielabošanas darbu veikšanai.	Barības elementi un to nozīme augu dzīvē.		

		Aprēķināt nepieciešamo ielabošanas materiāla daudzumu. Izvēlēties darbu veikšanas secību un laiku.	Barības elementu trūkuma un pārbagātības pazīmes augos. Mēslošanas līdzekļu uzglabāšanas nosacījumi. Mēslošanas līdzekļu iedalījums. Mēslošanas normu un devu aprēķināšana, koncentrācijas aprēķināšana šķīdumos un substrātos. Mēslošanas plāns, tā sastādīšanas pamatprincipi. Meliorācijas sistēmas. Agrokīmiskās un fizioloģiskās kopsakarības augos un augsnē.	Spēja aprēķināt nepieciešamo ielabošanas materiāla daudzumu.	LKI 4.līmenis
4.4.5.	Plānot ikdienas dārzkopības darbus.	Izvērtēt dārzkopības darbu prioritātes. Uzskaitīt paveiktos dārzkopības darbus. Plānot nepieciešamo tehniku, inventāru un citus materiālus atbilstoši plānotajiem dārzkopības darbiem. Plānot nepieciešamos cilvēkresursus dārzkopības darbu veikšanai. Plānot kultūraugu un stādījumu kopšanu. Plānot apūdeņošanu un laistīšanu.	Tehnoloģiskās kartes struktūra un pielietošana. Audzēšanas tehnoloģijas dārzkopībā. Lauksaimniecības un dārzkopības tehnikas izmantošana. Dārzkopībā izmantojamais inventārs un materiāli. Darba un resursu uzskaites metodes. Augu vajadzība pēc ūdens. Apūdeņošanas un laistīšanas veidi. Apūdeņošanas un laistīšanas sistēmas. Lauku vēstures struktūra un pielietojums. Augu prasības pēc mitruma nodrošinājumu.	Spēja plānot ikdienas dārzkopības darbus, veicamo darbu secību.	LKI 4.līmenis
4.4.6.	Plānot augu aizsardzības pasākumus.	Sastādīt augu aizsardzības plānu.	Augu aizsardzības pasākumi un to iedalījums. Integrētās augu aizsardzības piramīda.	Spēja plānot augu aizsardzības pasākumus.	LKI 4.līmenis

		Plānot agrotehniskos un mehāniskos augu aizsardzības pasākumus.	Normatīvo aktu prasības augu aizsardzībā. Izplatītāko kaitēkļu un patogēnu attīstības stadijas un cikli. Agrometeoroloģisko apstākļu ietekme uz kaitīgo organismu attīstību. Apstākļi, kas ietekmē augu aizsardzības pasākumu efektivitāti. Augu aizsardzības plāna sastādīšanas pamatprincipi.	Spēja sastādīt augu aizsardzības plānu.	LKI 4.līmenis
	Plānot fizikālos augu aizsardzības pasākumus.				
	Plānot bioloģiskos augu aizsardzības pasākumus.				
	Plānot ķīmiskos augu aizsardzības pasākumus.				
	Sastādīt augu aizsardzības plānu.				
	Plānot augu aizsardzības līdzekļu iegādi.				
4.4.7.	Plānot ražas novākšanu, realizāciju un uzglabāšanu.	Noteikt ražas novākšanas termiņus.	Dekoratīvo kultūraugu uzziedināšanas metodes un laiki. Ražas glabātavu veidi. Faktori, kuri ietekmē dārzkopības produkcijas uzglabāšanu. Tirdzniecības standartu prasības dārzkopības produkcijai. Augu pases. Iepakojuma un iesaiņojuma materiāli un tehnikas. Taras veidi un to izmantošana. Higiēnas prasības dārzkopības produkcijas primārajā ražošanā. Glabātavu, noliktavu, pagrabu, konteineru dezinfekcijas, dezinfekcijas un deratizācijas metodes.	Spēja noteikt ražas novākšanas termiņus un plānot ražas novākšanu.	LKI 4.līmenis
		Plānot ražas novākšanas darbus.		Spēja plānot ražas novākšanas tehniku un taru.	LKI 4.līmenis
		Plānot ražas novākšanas tehniku un taru.			
		Plānot ražas uzglabāšanas glabātavas atbilstoši plānotās ražas prasībām.			
		Plānot glabātavu un taras dezinfekciju.			
4.5. Dārzkopības ikdienas darbu izpildes nodrošināšana.					
4.5.1.		Noteikt augsnes gatavību apstrādei un tās iekultivēšanas pakāpi.	Augšņu tipi.		LKI 4.līmenis

	Veikt augsnes apstrādi vai substrāta sagatavošanu.	Izvēlēties piemērotu laiku augsnes apstrādei.	Augsnes granulometriskais sastāvs. Augsnes iekultivēšanas pakāpe. Augsnes gatavības pakāpes.	Spēja apstrādāt augsni atbilstoši agroklimatiskajiem apstākļiem un audzējamajam kultūraugam.	
		Izvēlēties atbilstošu augsnes apstrādes tehniku.	Augsnes gatavības noteikšanas metodes.	Spēja sagatavot substrātu.	LKI 4.līmenis
		Novērtēt apstrādes kvalitāti un augsnes iekultivēšanas pakāpi.	Substrātu veidi, sagatavošanas metodes.	Spēja sagatavot barības šķīdumu.	LKI 4.līmenis
		Veikt substrāta sagatavošanu.	Substrātu uzglabāšana.		
		Sagatavot barības šķīdumu atbilstoši receptei, audzētajam kultūraugam, auga attīstības stadijai.	Barības šķīdumu sagatavošana, to receptes. Barības šķīdumu sastāvi, aprēķini.		
4.5.2.	Uzlabot augsnes kvalitāti.	Veikt augsnes pamatkaļķošanu un uzturošo kaļķošanu.	Augsnes ielabošanas metodes un paņēmieni.	Spēja uzlabot augsnes kvalitāti.	LKI 4.līmenis
		Veikt augsnes pamatmēslošanu.	Augsnes struktūras pasliktināšanas riski.	Spēja uzturēt meliorācijas sistēmas atbilstoši to ekspluatācijas prasībām, speciālista norādījumiem.	LKI 3.līmenis
		Audzēt zaļmēslojumu.	Zaļmēslojuma un pakalpojuma augi.		
		Uzturēt meliorācijas sistēmas atbilstoši to ekspluatācijas prasībām, speciālista norādījumiem.	Nosacījumi par pamata un papildmēslošanu un to veidiem. Pārmēslošanas riski. Nekopto lauksaimniecības zemju atgriešana aprītē. Papuvju veidi. Meliorāciju sistēmu ekspluatācijas prasības. Meliorāciju sistēmu elementi. Meliorāciju sistēmu kadastrs. Meliorāciju sistēmu kopšanas pasākumi.		
4.5.3.	Sēt un stādīt viengadīgus kultūraugus.	Noteikt sējas vai stādīšanas laiku.			

		Pārbaudīt sējas precizitāti.	Dažādu kultūraugu audzēšanas tehnoloģijas. Dārzkopībā izmantojamās sējmašīnas un stādāmmašīnas. Dēstu audzēšanas paņēmieni un metodes. Laistīšanas sistēmu tehniskie parametri. Laistīšanas sistēmu ierīkošanas darbu secība. Ūdens resursu ilgtspējīga apsaimniekošana. Cilvēkresursu darba organizācija.	Spēja sēt un stādīt viengadīgos kultūraugus.	LKI 4.līmenis
		Sēt kultūraugus.		Spēja izaudzēt dēstus.	LKI 4.līmenis
		Audzēt dēstus.			
		Pārbaudīt stādāmmašīnas precizitāti.		Spēja organizēt laistīšanas sistēmu ierīkošanu.	LKI 4.līmenis
		Organizēt dēstu piegādi laukam.			
		Stādīt dēstus.			
		Organizēt laistīšanas sistēmu ierīkošanu.			
		Organizēt cilvēkresursus plānoto sēšanas un stādīšanas darbu veikšanai.			
4.5.4.	Ierīkot daudzgadīgo augu stādījumus.	Izvēlēties kultūraugam un audzēšanas mērķim atbilstošu pavairošanas metodi.	Daudzgadīgu stādu kvalitātes kritēriji. Ģeneratīvās augu pavairošanas metodes. Veģetatīvās augu pavairošanas metodes. Dārzu veidi. Kokaudzētavu veidi. Augu stādīšanas metodes. Vizēšanas metodes. Kokaudzētavu struktūra. Globālās pozicionēšanas sistēmas izmantošanas iespējas dārzu ierīkošanā. Aizsargstādījumu ierīkošanas metodes. Dārzu ierīkošanai izmantojamā tehnika.	Spēja izaudzēt stādāmo materiālu.	LKI 4.līmenis
		Audzēt viengadīgo un daudzgadīgo augu stādus.		Spēja ierīkot daudzgadīgo augu stādījumus.	LKI 4.līmenis
		Iezīmēt stādījumu rindas un vietas.			
		Ierīkot aizsargstādījumus.			
		Organizēt stādu piegādi laukam.		Spēja organizēt apūdeņošanas sistēmu ierīkošanu.	LKI 4.līmenis
		Organizēt daudzgadīgo augu stādīšanu.			
		Ierīkot balstu sistēmas.			
		Organizēt apūdeņošanas sistēmu ierīkošanu.			
		Organizēt cilvēkresursus daudzgadīgo stādījumu ierīkošanai.			

		Lietot risku mazināšanas sistēmas atbilstoši speciālista norādījumiem.	Risku mazināšanas sistēmas. Aizsargstādījumu un buferjoslu kopšana. Viengadīgo augu, ziemciešu, zālveida ziemciešu un telpaugu audzēšanas metodes.		
4.5.5.	Uzturēt dārzkopības tehniku, inventāru un citus materiālus darba kārtībā.	Uzraudzīt dārzkopības tehnikas uzturēšanu darba kārtībā.	Dārzkopības tehnikas, agregātu un iekārtu ekspluatācijas noteikumi.	Spēja uzturēt dārzkopības tehniku, inventāru un materiālus darba kārtībā.	LKI 4.līmenis
		Uzraudzīt dārzkopības inventāra uzturēšanu darba kārtībā.	Darba drošības noteikumi darbam ar dārzkopības tehniku, inventāru un materiāliem.		
		Organizēt materiālu apriti un uzglabāšanu.	Normatīvie akti par lauksaimniecībā izmantoto materiālu apriti, lietošanu, uzglabāšanu.		
		Kontrolēt savlaicīgu izmantojamās tehnikas apkopi un remontu.	Dārzkopības tehnikas, agregātu un iekārtu kopšana. Smidzinātāju kopšana. Substrātu uzglabāšanas noteikumi. Taras uzglabāšanas nosacījumi.		
4.5.6.	Veikt ražas novākšanu , sagatavošanu realizācijai vai uzglabāšanai.	Sagādāt ražas novākšanai cilvēkresursus, tehniku un taru.	Ražas gatavības noteikšanas paņēmieni.	Spēja veikt ražas novākšanu , sagatavošanu realizācijai vai uzglabāšanai.	LKI 4.līmenis
		Piegādāt taru uz lauka.	Ražas pirmapstrādes veidi un paņēmieni.		
		Transportēt ražu no lauka uz glabātavu.	Ražas novākšanā un pirmapstrādē izmantojamā tehnika un tara.	Spēja veikt ražas pirmapstrādi vai sagatavošanu realizācijai.	LKI 4.līmenis
		Veikt ražas pirmapstrādi vai sagatavošanu realizācijai.	Dārzkopības produkcijas kvalitātes un marķēšanas prasības.		
		Novērtēt sēklu, dēstu, stādu, puķu, dārzeņu, augļu un ogu kvalitāti.	Dārzkopības produkcijas glabāšanas režīmi.		
		Sagatavot ražu uzglabāšanai.	Ražas transportēšanas metodes.		

		Ievietot ražu glabātavā.			
4.6. Kultūraugu kopšana un ražošanas atlikumu, atkritumu apsaimniekošana.					
4.6.1.	Veikt viengadīgo un daudzgadīgo kultūraugu kopšanas darbus.	Ierobežot nezāles.	Vainagu veidošanas metodes.	Spēja veikt viengadīgo un daudzgadīgo augu kopšanas darbus.	LKI 4.līmenis
		Kopt viengadīgos un daudzgadīgos lakstaugus.	Vainagu veidošanas laiki.		
		Laistīt kultūraugus	Tehniskās iespējas vainagu veidošanā.		
		Veidot augļu un dekoratīvo koku vainagus.	Dižkoki, to sagatavošana stādīšanai, pārstādīšanai.		
		Veidot ogulāju un dekoratīvo krūmu vainagus.	Ražas kopšanas metodes un laiki.		
		Veikt ražas kopšanas darbus.	Viengadīgo augu kopšana.		
		Kopt saules un sala radītās brūces.	Ziemciešu, zālveida ziemciešu, ūdensaugu kopšana.		
		Uzziedināt augus atbilstoši to plānotajam realizācijas laikam.	Telpaugu kopšana.		
4.6.2.	Novērot augu sējumu un stādījumu fitosanitāro stāvokli.	Nodrošināt sējumu un stādījumu regulāru novērojumu veikšanu.	Augu aizsardzības sistēma.	Spēja novērot augu sējumu un stādījumu fitosanitāro stāvokli pieņemot lēmumu par nepieciešamiem augu aizsardzības pasākumiem.	LKI 4.līmenis
		Atpazīt nozīmīgākos karantīnas un nekarantīnas organismus.	Fitosanitārās novērošanas metodes.		
		Atpazīt nozīmīgākās kultūraugu slimības.	Augu aizsardzības līdzekļu klasifikācijas pamatprincipi.		
		Atpazīt nozīmīgākās kultūraugu slimības.	Karantīnas un nekarantīnas organismi.		
		Atpazīt nozīmīgākos kultūraugu kaitēkļus.	Kultūraugu slimības. To klasifikācija.	Spēja izvēlēties atbilstošu augu aizsardzības līdzekli.	LKI 4.līmenis
		Atpazīt izplatītākās nezāles.	Nozīmīgākās galveno lauksaimniecības kultūraugu slimības to pazīmes.		
		Izmantot uzticamas digitālās augu aizsardzību platformas.	Kultūraugu kaitēkļi. To barošanās un attīstības cikli.		
		Apkopot un analizēt iegūto informāciju.			

		Pieņemt lēmumu par augu aizsardzības pasākumu veikšanu.	Nozīmīgākie galveno lauksaimniecības kultūraugu kaitēkļi, to bojājumu pazīmes.		
		Izvēlēties augu aizsardzības līdzekli .	Kaitīgo organismu agresivitāte. Kaitēkļu kaitīguma sliekšņi. Nezāles, to klasifikācija un bioloģiskās īpašības. Izplatītāko nezāļu raksturojums. Nezāļu ierobežošanas metodes. Integrētā augu aizsardzība. Profilaktiskie augu aizsardzības pasākumi. Kodināšanas nozīme augu veselības nodrošināšanā. Sējumu un stādījumu novērojumu metodikas un tehniskās iespējas. Lēmumu pieņemšanas atbalsta sistēmas. Dažādu (ķīmisko, bioloģisko, mikrobioloģisko) augu aizsardzības līdzekļu lietošana. AAL lietošanas ierobežojumi (aizsargzonas, buferjoslas, u.c.)		
4.6.3.	Apsaimniekot ražošanas procesā radušos atkritumus un materiālu atlikumus.	Apsaimniekot ražošanas atkritumu un tirgum nederīgās produkcijas daļas.	Atkritumu apsaimniekošana. Normatīvo aktu prasības atkritumu apsaimniekošanai un utilizēšanai.	Spēja atbildīgi apsaimniekot ražošanas procesā radušos dārzkopības produkcijas un materiālu atkritumus.	LKI 4.līmenis
		Nodrošināt karantīnas organismu bojāto augu un/vai dārzkopības produkcijas utilizēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.	Normatīvo aktu prasības par karantīnas organismu bojātu augu vai to daļu utilizēšanu. Normatīvo aktu prasības mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu iepakojuma utilizācijai.	Spēja nodrošināt karantīnas organismu bojāto augu, un tirgum nederīgās produkcijas utilizēšanu, ņemot vērā normatīvo aktu prasības.	LKI 4.līmenis
		Nodrošināt mēslošanas un augu aizsardzības līdzekļu iepakojuma un taras			

		savākšanu, uzglabāšanu un nodošanu utilizācijai.	Dārzkopības produkcijas ražošanas atkritumu un tirgum nederīgās		
		Nodrošināt dārzkopības produkcijas ražošanā izmantoto materiālu savākšanu, uzglabāšanu un nodošanu utilizācijai.	produkcijas utilizēšanas un pārstrādes metodes.		
		Glabāt augu aizsardzības līdzekļus atbilstoši normatīvo aktu prasībām.	Dārzkopības produkcijas ražošanā izmantojamo materiālu utilizēšanas un pārstrādes metodes. Augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanas nosacījumi.		

5. Profesionālās darbības pienākumu un uzdevumu izpildei nepieciešamā VISPĀRĒJĀ kompetence					
Nr.p.k.	Uzdevumi	Prasmes	Vispārējās zināšanas	Kompetence (kvalifikācijas līmenis)	
Profesionālās darbības vispārējo pamatprincipu, kā arī darba aizsardzības, ugunsdrošības, elektrodrošības, civilās aizsardzības un vides aizsardzības prasību ievērošana.					
5.1.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar valsts valodas lietošanu.	Sazināties mutvārdos un rakstveidā dažādās profesionālās situācijās valsts valodā.	Vārdu krājums. Gramatika un valodas funkcija. Valodas kultūra. Valodas stili un intonācija Verbālās un neverbālās mijiedarbības veidi. Valsts valoda. Augkopības nozares terminoloģija.	Spēja izteikt un interpretēt jēdzienus, domas, faktus un viedokli gan mutiski, gan rakstiski valsts valodā.	LKI 4.līmenis
		Ievērot latviešu literārās valodas normas lietiskajā saziņā.			
		Lietot valsts valodā profesionālo terminoloģiju.			
5.2.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar daudzvalodu kompetenci.	Sazināties ar dažādām sociālām grupām multikulturālā vidē.	Vārdu krājums. Gramatika un valodas funkcija. Verbālās un neverbālās mijiedarbības veidi. Valodas komunikācijas konteksts. Svešvalodas lietošana. Starpkultūru mijiedarbība. Augkopības nozares terminoloģija.	Spēja toleranti komunicēt multikulturālā vidē, ievērojot starpkultūru komunikācijas principus.	LKI 4.līmenis
		Sazināties mutvārdu un rakstveida komunikācijā svešvalodā.		Spēja izteikt viedokli gan mutiski, gan rakstiski svešvalodā, lietojot profesionālo terminoloģiju.	LKI 4.līmenis
		Lietot profesionālo terminoloģiju svešvalodā.			
5.3.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar matemātiskās kompetences un dabaszinātnēs, tehnoloģijās un	Modelēt plānotā uzdevuma risinājuma gaitu.	Dabaszinātņu, tehnoloģiju un inženierzinātņu jēdzieni un teorijas. Augkopības nozares tehnoloģiju attīstības virzieni. Augkopības nozares tehnoloģiju attīstības virzieni. Mērvienības un formas.	Spēja izmantot matemātisko domāšanu, metodes, izteiksmes un sakarības modelējot darba situācijas un uzdevumu izpildi.	LKI 4.līmenis
		Lietot matemātiskas metodes, izteiksmes un sakarības darba uzdevumu veikšanā.			
		Identificēt zinātniski tehnoloģiskos pētījumus nozarē.		Spēja izmantot zinātnisko pētījumu rezultātus, likumsakarības un	LKI 4.līmenis

	inženierzinātnēs lietošanu.	Novērtēt augkopības nozares tehnoloģiskās attīstības virzienus, sasaistot to ar savu profesionālo darbību.	Matemātikas instrumenti un metodes. Matemātikas terminoloģija. Statistikas elementi. Algebriskās izteiksmes. Analītiskā ģeometrija. Telpiski ķermeņi.	tehnoloģiskās attīstības sasniegumus savā profesionālajā darbībā.	
5.4.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar drošu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošanu.	Strādāt ar digitālām un analogām sistēmām.	Normatīvie akti informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā.	Spēja droši lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālajā darbā, ievērojot programmatūras licences nosacījumus, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzību.	LKI 4.līmenis
		Sagatavot profesionālā darba saturu, izmantojot lietojumprogrammas.	Datora un biroja tehnikas darbības principi. Īpašuma tiesību un personas datu aizsardzības pamatprincipi.		
		Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālajā darbībā.	Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošana.	Spēja veidot digitālo saturu atbilstoši profesionālās darbības specifikai, ievērojot iespējamās drošības riskus.	LKI 4.līmenis
		Ievērot informācijas tehnoloģiju drošības un personas datu aizsardzības prasības.	Informācijas un komunikācijas sistēmu drošība. Datu apstrāde un drošība. Mākslīgā intelekta rīki.		
5.5.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar uzņēmējdarbības principiem.	Plānot darba apjomu, laiku un racionālu resursu izmantošanu.	Uzņēmējdarbības pamati. Normatīvie akti darbības jomā. Komercedarbības veidi.	Spēja plānot un sekot līdzi darba izpildes termiņiem un kvalitātei, sabalansējot darba apjomu, laiku un racionālu resursu izmantošanu.	LKI 4.līmenis
		Organizēt savu un komandas darbu kvalitatīvai uzdevumu izpildei.	Tirgzinības pamati. Ekonomiskie resursi. Ekonomisko risku novērtēšana.	Spēja organizēt komandas darbu, izvērtējot ekonomiskos riskus un pieņemot pamatotus lēmumus atbilstoši savai kompetencei.	LKI 4.līmenis
		Pieņemt lēmumu par problēmu risinājumu savas kompetences ietvaros konkrētā situācijā.	Ilgtspējīgas ekonomikas pamatprincipi. Darba vides organizācijas process. Pašorganizēts darba process.	Spēja aktīvi iesaistīties uzņēmuma darbības attīstībā, piedāvājot jaunas,	LKI 4.līmenis

		Izvērtēt ekonomiskos riskus un darba prioritātes.	Komandas darba organizēšana. Lēmumu pieņemšanas metodes.	racionālas idejas uzņēmuma efektivitātes paaugstināšanai.	
		Iesaistīties jaunu ideju radīšanā, izrādot iniciatīvu.	Plānošana metodes. Pašnovērtējuma mehānismi. Dokumentu noformēšanas prasības. Sadarbības principi.		
5.6.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar pilsoniskumu un sociālajiem jautājumiem.	Pildīt pilsoniskos pienākumus.	Starptautiskie cilvēktiesību dokumenti. Latvijas Republikas valstiskums un tā juridiskais ietvars.	Spēja pildīt pilsoniskos pienākumus, nodrošinot sabiedrības tiesību ievērošanu.	LKI 4.līmenis
		Apzināties pilsoniskas sabiedrības lomu un savu iesaisti demokrātijas attīstībā.	Sabiedrība un tās attīstības virzieni. Tiesiskās attiecības. Sociālā dialoga būtība un sadarbības mehānismi.	Spēja apzināti piedalīties pilsoniskajā un sabiedriskajā dzīvē, balstoties uz izpratni par sociālajiem un politiskajiem konceptiem.	LKI 4.līmenis
		Veidot mijiedarbību ar citiem cilvēkiem, respektējot sabiedrības daudzveidību un vienlīdzību.	Efektīvas komunikācijas priekšnoteikumi. Sabiedrības ilgtspējas koncepcija.	Spēj iesaistīties demokrātiskā lēmumu pieņemšanā un pilsoniskās aktivitātēs ilgtspējīgai attīstībai.	LKI 4.līmenis
		Saskatīt dažādu sabiedrības jomu un parādību saistību ar morāli un tikumību.	Indivīda tiesības, pienākumi un atbildība.	Spēja efektīvi sadarboties, ievērojot ētikas normas un konstruktīvas komunikācijas principus.	LKI 4.līmenis
		Ievērot vispārējās un profesionālās ētikas normas.	Vispārējās un profesionālās ētikas pamatprincipi.		
		Uzņemties atbildību par sava dzīvesveida kvalitāti.	Sabiedrības sociālā un politiskā struktūra. Sabiedrības labklājības izpausmes/rādītāji/ kritēriji. Pozitīvas saskarsmes paņēmieni.		
5.7.	Atbilstoši 4.sadaļā iekļautajiem uzdevumiem saistībā ar	Ievērot darba tiesiskās attiecības.	Darba aizsardzības sistēma. Vides aizsardzības sistēma. Civīlās aizsardzības sistēma.	Spēja nodibināt darba tiesiskās attiecības un ievērot ārējo un organizācijas iekšējo normatīvo aktu prasības.	LKI 4.līmenis

<i>darba tiesību, darba aizsardzības, vides aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības</i> jautājumu risināšanu.	Ievērot nozares saistošo normatīvo aktu prasības un organizācijas iekšējās kārtības noteikumus.	Darba tiesiskās attiecības. Darba vides riska faktori to novērtēšanas metodes. Aizsardzības pasākumi darba vides faktoru ietekmes uz veselību mazināšanā.	Spēja ievērot darba un vides aizsardzības, elektrodrošības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasības, atbildīgi veicot profesionālos darba uzdevumus individuāli un komandā.	LKI 4.līmenis
	Organizēt darbu atbilstoši darba aizsardzības, ugunsdrošības, elektrodrošības un vides aizsardzības prasībām.	Darba tiesību normatīvie akti. Darba koplīgums. Darba līgums.	Spēja kritiski novērtēt darba vides riska faktorus un novērst tos savas kompetences ietvaros.	LKI 4.līmenis
	Piemērot ergonomikas prasības darba vides iekārtošanai droša darba veikšanai.	Darba aizsardzības noteikumi. Darba vides riska faktoru novēršanas preventīvie pasākumi.	Spēja atbildīgi rīkoties ārkārtas gadījumā un sniegt pirmo palīdzību.	LKI 4.līmenis
	Novērtēt darba vides riska faktorus un to ietekmi uz veselību savas kompetences ietvaros.	Drošības signāli un zīmes. Darba aizsardzības līdzekļi un to lietošana.	Spēja izvērtēt problēmas un rīcību, balstoties uz ilgtspējas vērtībām un principiem.	LKI 4.līmenis
	Lietot ABC shēmu kritisku veselības stāvokļu novēršanai, dzīvības saglabāšanai un uzturēšanai.	Rīcība darba vides risku iestāšanās gadījumā.	Spēja apzināti īstenot videi draudzīgu dzīvesveidu atbilstoši "zaļās domāšanas" principiem, nodrošinot sabiedrības ilgtspēju.	LKI 4.līmenis
	Atbildīgi rīkoties ārkārtas gadījumā.	Ergonomikas prasības.		
	Raksturot ilgtspēju kā jēdzienu, kas ietver vides, ekonomikas, sociālos un kultūras aspektus.	Ugunsdrošības noteikumi. Rīcība ugunsgrēka gadījumā.		
	Rīkoties atbilstoši ilgtspējīgas attīstības principiem.	Elektrodrošības noteikumi. Vides aizsardzības noteikumi. Civilās aizsardzības noteikumi.		
	Īstenot videi draudzīgu dzīvesveidu atbilstoši "zaļās domāšanas" principiem.	Rīcība ārkārtas gadījumos. Pirmās palīdzības sniegšana. "Zaļās domāšanas" principi. Ilgspējīgas attīstības principi. Veselīga prāta, ķermeņa un dzīvesveida komponentes.		

5.8.	Turpināt <i>tālāku</i> izglītību un <i>pilnveidošanos</i> .	Novērtēt savas personīgās un sociālās attīstības iespējas.	Faktu, teoriju un profesionālās darbības procesu likumsakarības.	Spēja novērtēt savu profesionālo pieredzi un mērķtiecīgi plānot profesionālo kompetenču pilnveidi.	LKI 4.līmenis
		Novērtēt savu profesionālo pieredzi un profesionālās kompetences izaugsmes iespējas.	Profesionālās karjeras izaugsme. Pašnovērtējuma mehānismi. Mācīšanās stratēģijas.		
		Mērķtiecīgi plānot profesionālo kompetenču pilnveidi.	Mācību un karjeras plānošana. Laika pārvaldības pamatprincipi.	Spēja apzināti mācīties tālāk, pilnveidojot savas profesionālās kompetences.	LKI 4.līmenis
		Apgūt jaunas prasmes karjeras izaugsmei.	Karjeras attīstības novērtēšanas principi.		

Vispārīga informācija	
Profesionālās kvalifikācijas prasību iesniedzējs	Biedrība "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome", SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs". Dr.agr. Ilze Grāvē - eksperts, vadošā pētniece APP "Dārzkopības institūts", LBTU Pārtikas tehnoloģijas un lauksaimniecības fakultātes docente; Marija Gailīte - eksperts, agronome, biedrības "Latvijas Dārznieks" eksperte, SIA "Rigana" valdes locekle; Evija Breslava, eksperts, Bulduru Tehnikuma metodiķe. Andrejs Vītoliņš – eksperts, Biedrības "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome" valdes loceklis, Stādu audzētāju biedrības valdes priekšsēdētājs; Ieva Damberga - moderators, Stādu Audzētāju biedrības eksperte, biroja vadītāja. Dita Mauraga – eksperte, SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" izglītības projektu vadītāja, Mg. paed
Profesionālās kvalifikācijas prasību ekspertu darba grupa	<i>Lauksaimniecības NEP 02.09.2025(aktualizēts).</i>
NEP atzinums par profesionālās kvalifikācijas prasībām	<i>Lauksaimniecības NEP 02.09.2025</i>
Profesionālās kvalifikācijas prasību saskaņošana PINTSA	<i>.....09.2025</i>
Iepriekš saskaņoto profesionālās kvalifikācijas prasību redakcijas	